

Előfizetési árak:

Egész évre 10— K
Fél évre 5— K
Negyed évre 2 50 K

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik szerdán és szombaton.

BAJA

Kiadóhivatal

Kazal József könyvnyomdája, ahol előfizetések és hirdetések felvételnek. Telefon 45.

Szerkesztő: ég

Baja, Eötvös József-utca 2. szám. Telefon 116.

Feloldó szerkesztő és lapfajdosztó: **Mesko Zoltán.**

A productiv munka.

Általános panaszunk az élelmiszerek drágasága. Gyűlésezünk és tanácskozunk, hogy miképen lehetne ezt a most már súlyosan nehezedeő kérdést megoldani, de eddig még nem találtuk meg a helyes módját.

Egyes városoknak sikerült localisan egynehány élelmiszer további áremelkedésének gátat vetni, de ez értékben és hatásában oly elenyészően csekély, hogy általánosságban tekintetbe sem lehet venni.

És ennek a kérdésnek a gyökeres megoldását csak a productiv munka szaporításával vélem megoldhatónak, mert tulajdonképen a drágaságot az okozza, hogy a productiv kezek nem elégítik ki kellően a saját és az inproductiv társadalom szükségletét.

Jöjjünk először tisztába azzal, hogy kik végeznek productiv és kik inproductiv munkát.

Productiv munkát végez első sorban és főleg a munkás, azután a kisbirtokú földmivelő — löbbé kevesebb a nagyobb földmivelő gazda is és végül az összes iparosok.

Inproductiv munkát végez első sorban a vagyonos osztály, azután a diplomás ember, a kereskedő, a tisztviselő és még igen sok foglalkozású ember, akinek foglalkozását helyszüke miatt illt felsorolni nem akarom. Ezek ugyan majdnem kivétel nélkül, hasznos és nélkülözhetellen tagjai a társadalomnak,

de a szó szoros értelmében olyan productiv munkát nem végeznek, amelynek értéke a közjólétet és a közvagyonosodást emelné; sőt mondhatom, hogy a drágaságnak okozói éppen az inproductiv munkát végző emberek, mert ők fogható értéket nem produkálnak, míg ellenben nagyobb jövedelmük-nél fogva a termelésnek legértékesebb részét magukhoz veszik.

Én tehát a productiv munka szaporítását olyképpen vélem megoldhatónak, hogy az inproductiv munkát végző emberek is végezzenek mellékfoglalkozásként productiv munkát, ha csak 100 vagy 200 korona évi értékben is.

Hogy példával jellemezzem azt, amit tulajdonképen mondani akarok, felenlítem a nagyon sok productiv munka közül a baromfitermesztést. Igen sok, vagyis a legtöbb inproductiv ember, aki a piacról él, azt mondja, hogy nem nevelék baromfit, mert azért a pénzért megszerzem a piacon, amibe a nevelés itthon kerül. Mások nem tartják érdemesnek vele vesződni, mert a megtakarított összeg oly minimális, hogy szót sem érdemel.

A dolog azonban nem úgy áll. Feltételesen elfogadom azt az érvelést, hogy a baromfit megveszem azon az áron, a mennyibe a nevelés otthoz kerül, — mégis otthon kell azt nevelni, mert ezzel produktív

munkát végzünk, a közvagyonosodást emeljük és ami a legfőbb, tölünk felhelőleg a drágaságot ellensúlyozzuk azzal, hogy nem megyünk minden szükségletünkért a piacra.

Ennek a következménye aztán az lenne, hogy a baromfi ára, ezzel egyidejűleg a többi husneműek ára is csökkennének — sőt még tovább megyek, az alacsonyabb árak mellett baromfi és tojás kivitelünk a vámvonalon át lényegesen emelkedne, természetesen az ország közvagyonosodása is.

A társadalmi életben a productiv munka értékét elismerik ugyan, de éppen az inproductiv munkát végző emberek leg-többje, azt gyakorolni, méltóságán alulnak — társadalmi állásával össze nem egyeztethetőnek tartja.

Én azonban körérdekűb és hazafiasabb cselekedetnek tartom azt, ha a közvagyonosodás érdekében 100—200 korona évi értékű productiv munkát végzek, mintha drága ruhákban, pezsgő mellett a nem tudom én milyen jótékonyági egyesület javára kimulatom magamat, vagy pedig jótékonyági célra bármilyen összeget adok, mert az ajándékozott pénz, csak részletes jótékonytságot gyakorol, a productiv munka azonban közjótékonytságot.

Tegyük tehát túl magunkat az inproductiv társadalom előítéletén és folytassunk mellék-

foglalkozásként productiv munkát. Nem kell annak éppen baromfinevelésnek lenni, van még nagyon sok válfaja a könnyen végezhető productiv munkának és megfogjuk látni, hogy nem fog kelleni a drágaság feltett siránkozunk, mert az élelmiszerek olcsósága, a munka és az iparekek olcsóságát is maguk után fogják vonni — és a közvagyonosodás érdekében is hazafias cselekedetet végzünk.

Lamberger Mór.

Utópiák.

Országszerte lázas a védekezés az ázsiai rém ellen. Mozgósítottak minden faktort a minisztériumtól a községi rendőrig. Hatalmas kontaktus létesült a koleraával fertőzött helyek és a mentesek között: a fertőzött községből senki sem távozhatik bejelentés nélkül, érkezését táviratilag közli a hatósággal a hatóságok. Mire az illető megérkezik, már várják és a szükség szerint megfigyelés vagy felügyelet alá helyezik. Az előbbi a súlyosabb: szabad mozgásában korlátozva a megfigyelt állomáson tartják öt napig. Az utóbbinak, a felügyelet alá kerülőnek már valamivel könnyebb a dolga: járhat kelhet szabadon, minden korlátozás nélkül, de köteles naponta az egészségügyi hatóságnál jelentkezni, ugyancsak öt napon át esetleges elutasítását pedig, ezen határidőn belül bejelenteni. Szóval szigorú az intézkedés és amint a tapasztalat is bizonyítja, mondhatni teljes az eredmény. A kolera rohamosan csökken.

Pedig a kolera, ez a féltve dédelgetett betegség a statisztika szerint alig szerepel magasabb százalékkal a halálozásokban, mint pl. a vörheny. Sőt: ha hozzászámítjuk az utóbbiból oly gyakran fenmaradó

- - Az állandóan melegítő - -

METEOR

kályhák

a legjobbak s leg-tökéletesebbek!!

Kevés fűtőanyag, nagy fűtőképesség!

Minden tüzelőanyagra és minden fűtési célra alkalmasak! Kapható úgy egyszerűbb, mint diszesebb kivitelben! Eddig 800,000 darab van forgalomban. Minden eredeti „METEOR“ kettős csillag védjeggyel van ellátva. Óvakodjunk tehát az értéktelen utánzatoktól!

Eredeti „METEOR“ kályhák Baján csakis:

DRESCHER GYULA

vaskereskedésében kaphatók.

hosszadalmas utóbetegségeket: akkor igen könnyen billen a mérleg a kolcra javára. Az egészségügyi tényezők jól tudják, hisz sajnos, akár nálunk is, sokszor pusztít és rombol a vörheny. És mégis: milyen nagy a különbség a két betegség elleni védekezésben. Legalább egyszer megpróbálna valamelyik város csak felényi szigorral eljárni a vörhenyvel szemben, akkor, a szomorú példa kedvéért akár nálunk is, néhány kiirtott családdal, vagy jobb jövőt várt emberrel volna gazdagabb amúgy is szegény társadalmunk.

Séta a korzón, este félhét az idő. Ilyenkor a legélénkebb négy fal közül, robotmunka után szabadult emberek lélegzenek gyorsabb egymásutánban egy egész nagy belégzett rossz levegő mennyiségét pótlandó. A tömeget a szép és fess elem adja: a bajai lányok és asszonyok végtelenül kedves és csinos hullámzó együttese. Fehér vagy világos nyári ruhák, panamak és florentinok, áttört harisnyák és kis fehér szattyánbőr cipők. A sarkonálló aranyifjúság néma hódolattal bámulja mindezeket. Azaz csak bámulná, mert hat óra után sötétség borul a tájra és a sok sok lépésnyire egymástól pisilakoló gázlámpák csakis egy gázzágyár fennállását bizonyítják. Nem érdemelne meg ez a város, ennek hölgyközönsége, sőt bátran mehetünk tovább, a forgalom révén a korzó kereskedővilága legalább ebben a a forgalmas esti két órában néhány évvel többet ezen az élénk vonalon. Hisz olyan egyszerű dolog hét óra után a felesleges égióket — ismét eloltani. Mert hisz ez a fő.

Sport.

SPORT-NAPTÁR.

Szeptember 21-én délután fél 4 órakor bajnoki futballmeccs BSE—Szabadkai Munkás TE Baján.

Szeptember 28-án délután fél 4 órakor Baján bajnoki futballmeccs BSE—Szabadkai TC között.

Október 5-én Zomborban ZSE—BSE bajnoki futballmeccs.

Október 12-én délután 3 órakor bajnoki futballmeccs Baján az Újvidéki AC ellen.

Október 19-én délután 3 órakor baj-

noki futballmeccs Baján a Szegedi TK ellen.

Október 26-án Baján délután fél 3 órakor bajnoki futballmeccs BSE Szegedi Munkás TE között.

embeNovr 2-án Baján délután fél 3 órakor bajnoki futballmeccs BSE—Újvidéki TK.

November 9-én türes.

November 16-án türes.

November 23-án Szabadkán bajnoki futballmeccs a Szabadkai SC ellen.

Hirek.

Városi közgyűlés.

Hosszú megszakítás után tegnapült ismét össze a város parlamentje, hogy egy hatalmas tárgysorozattal végezzen. A közgyűlésen dr. Purgly Sándor főispán elnökölt.

Mielőtt a közgyűlés lefolyásáról számolunk be, meg kell jegyeznünk, hogy az egész ülésen vörös fonálként húzódott végig a városatyák tájékozatlansága, ami nem egy komikus helyzetnek vált kútforrásává. Ezenkívül dominált ismét az a kedélyes felfogás is, hogy amit egyik közgyűlésen már elhatároztunk, azt illik a másik közgyűlésen — mivel megsemmisíteni nem lehet — ismét kitolni a régi remények távolába. Így tett a közgyűlés a tegnapi ülésen az aszfaltozás régóta vajudó kérdésével. Minek Bajának aszfalt? — Gondolták azok a városatyák, akik szívesen járnak a mi rossz kövezetűn, s akik minden kérdésben szakértők. — A közgyűlésről egyebekben a következő referadánk számol be:

A napirend előtt két gazdasági cseléd jutalmát adta át a főispán, majd előterjesztette a polgármesteri jelentést, amely az alkalommal semmi érdekeset sem tárt a közgyűlés elé. — Tudomásul vette a kereskedelemügyi miniszter leiratát hivatala átvételéről, majd az ovodák építési költségeit hagyta jóvá. — A színházi szubvencióért deputációs köszönetnyilvánítást határozott el a törvényhatóság a kultuszminiszter részére, Purgly főispánnak pedig szintén hálálisan köszönte meg fáradozását. A főispán az elismerést legott megköszönte s biztosította a törvényhatóságot, hogy továbbra is azzal az ügybuzgósággal fog a város ügyeiben eljárni.

Örömmel járult a közgyűlés a polgármester azon indítványához, hogy Weisz Nándor gazdasági tanácsnoknak kiváló munkásságáért, amit az ovodák ügyében fejtett ki, 500 korona jutalmat szavazzon meg, két városi díjknak ugyancsak e címen 200—200 koronát. A közgyűlés legfontosabb pontja az volt, hogy végre elhatározták egy villanytelep létesítését s megbizta a tanácsot, hogy az erre vonatkozó terveket minél előbb terjessze elő. — Scherer Sándor szakfelügyelőnek bizottsági tagságáról való lemondása alkalmából köszönetét és elismerését jegyzőkönyvileg fejezte ki a törvényhatóság a közélet terén kifejezett működéséért.

Ezután több-kisebb fontosságú tárgy elintézése után a főispán öt órakor bezárta a közgyűlést.

Ezen közgyűlésen tapasztaltak igazolták ama már többször kifejtett kulturpontunkat, amelyben kidomborítottuk, hogy a tisztelt városatyák nagy többsége nem teljesíti azzal a buzgósággal kötelességét, amelyre a polgársággal szemben vállalkozott. Az őszi választáson bizonyára — okulva az elmúlt évek szomorú tapasztalatain — a választópolgárság jobban megfogja válogatni képviselőit.

A törvényszék elnöke. Decker Gy., aki tíz nap óta városunkban időzik a járásbíróság ügykezelésének megvizsgálása végett, ma a vizsgálatot befejezván Szabadkára utazott. Tiszteletére tegnap este a birói és ügyvédi kar búcsúvendőjét rendezett a Casinó vendéglőjében.

A szabadkai ügyvédi kamara Pál Andor dr. bajai ügyvédet önkéntes lemondás folytán az ügyvédek lajstromából törölte s az iródájához tartozó iratokat Bíró Aladár dr. bajai ügyvédeknek adta át.

Uj doktor. Kun Ármint, ki a napokban sikerrel tette le a budapesti egyetemen a harmadik jogszigorlatot, f. hó 20-án doktorrá avatják.

Második gyógyszerár Bácsalmáson. Bácsalmás község képviselőtestülete valamennyi szavazattal egy ellenelhatározta, hogy második gyógyszerár felállítása iránt felír a belügyminiszterhez. A vármegye — mint értesülünk — magáéva teszi a község eme határozatát.

Tanárválasztás. A polgári iskolaszék f. hó 8-án megtartott választóülésében az üresedésben volt rajztanári állást Lukin Sándor siklósi

polgári iskolai tanárral töltötte be, a pályázó hiányában betöltetlenül maradt segédtanári állás óráinak ellátásával pedig a tanártestület tagjait bízta meg és ezen állásnak rendes tanári állásá való átszervezése végett a közoktatásügyi minisztert kereste meg.

Öngyilkossági kísérlet. Ma délelben a parti-utca 30. sz. ház lakói fájdalmas nyöszörgésre lettek figyelmesek. Rövid kutatás után a fászfészerben rátaláltak Budai Jakab 46 éves cipészmeisterre erősen vérző könyökkel. Budai nyögve mesélte, hogy meguntta beteg életét és öngyilkossági szándékából vágta fel az ereit. A gyorsan előhívott Pollerman Arthur dr., tb. tisztiorvos bekötötte a sérülést és a közoktatóba szállította.

Járványorvos a vasútnál. A járványbizottság szerdán tartott gyűlésén hozott határozatból kifolyólag a városi tisztii főorvos kiküldte dr. Pollerman Artur tb. ker. tisztii orvost járványorvosi minőségben a pályaudvarra. A járványorvos az összes érkező utasokat ellenőrzi, főleg abból a szempontból, nem jönnek-e fertőzöttnek kijelentett vidékekről. Ennek megfelelően azután felügyelet vagy megfigyelés alá helyezi őket. Az így kissé hiányosnak látszó munkáját természetesen igen megkönnyíti az az országos jellegű intézkedés, hogy fertőzött helyről elutazottakról azonnal sürgönyileg küldenek értesítést a hatóságok az érkezés helyére. Fontos ezenfelül a járványorvos működése a vásár megtarthatása szempontjából is, mert az összes, a vásárra érkezett élelmiszereket és főleg gyümölcsöt úgy a pályaudvaron, mint szabad idejében a vásár területén magán is ellenőrzi.

Új közbághid. Régi rozszant épület kerül neomsókára lebontásra. A közbághid a kor viszonyaihoz mérten immár teljesen célszerűtlen helyiségei eltűnnek és helyébe modernül tervezett rendes közbághid kerül. A tanács a közeljövőben már kiküldi a városi mérnököt és egy állatorvost nagyobb városok modern közbághidainak megtekintésére.

Főmunkatárs:

Dr. POLLERMAN ARTHUR.

Segéd-szerk.: FISCHEL FERENCZ

Elvállal mindennemű
diszes vasrácskapuk, üzleti
vasredőnyök, sárcsok, ujon-
nan szabadalmazott

fürdőszobák készítését

Költségvetéseket és rajzokat
díjtalanul készít.

Glasz Lipót

épület-, műlakatos- és
vizvezeték-szerelő műhelyét Flórián-utca
16-ik szám alá, saját házába helyezte.

Javításokat azonnal
és olcsón eszközöl.

Szivattyus kutak
jókarban tartását évi kezelésre
elvállalja.

Saját szabad. tábori ágyak!

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy

úriszabó üzletemet
Mátyás király-tér 10-ik szám alá,
(járásbírság átellenébe) helyeztem át.

Készítek elegáns férfi- és gyermek-ruhákat.
Javitást és vasalást elfogadok jutányos árban.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri
tisztelettel

Babocsay Károly.

Pontos kiszolgálás.

Nagy választék gyapju, szövetekben.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására juttatni, hogy a BUDAPESTI-UT 59. sz. a. egy, a mai kor igényeinek megfelelő

mosó- és vasaló-intézetet

nyitottam. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát. Teljes KELENGYE-mosást és vasalást a legkényesebb izléseknek megfelelőleg készítek. A nagyérdemű közönség nagyraecsült pártfogását kéri,
kitünő tisztelettel

CSATAI ERZSÉBET.

Pályázati hirdetés.

Az Ipartestület előjárása az Ipartestületnél újonnan szervezett és illetve italmérséssel megbízott házfelügyelőségre pályázatot hirdet.

Felhívtnak a pályázni óhajtok, kérvényeiket, illetve ajánlataikat *folyó évi szeptember hó 26-án déli 12 óráig* az Ipartestület hivatalába nyujtsák be, ahol a feltételek is megtekinthetők.

Az Elnökség.

Özv. Jorgovits Sándorné
kézimunka üzlete elköltözés miatt a z o n n a l
- - - átadó. - - -

Kiadó lakás.

5 parkettázott szobából álló
E M E L E T I

lakás

— megfelelő mellékhelyiségekkel — f. évi november 1-re kiadó. Bővebb értesítést ad a „Polgári Olvasó Egylet” Elnöksége.

Vagyonörző és bizton-
sági vállalat
magas fizetéssel

éjjeli öröket

alkalmaz. Katonaviselt egyének jelentkeznek a vállalat tulajdonosánál Attila-utca 5. szám alatt. (Belváros.)

Tyukszem, Excelsior

börkeményedés, szemölcs HINTÓPOR
48 óra alatt eltűnik a „CANNABIN” 48 óra alatt elmulasztja
használat után. Üvegje 1 kor., a kéz-, láb- és hónaljzizadást,
postadíjjal 1.40 kor., 1 doboz 1 kor., postadíjjal 1.40 kor.,
Három üveg bérmentve 3 korona. 3 doboz bérmentve 3 kor.

Hizlalásra legalkalmasabb 40% phosphorsavat tartalmazó

Takarmánymész,

mellyel a disznóknál nagyon könnyen 300 kiló hizlalási súly érhető el. Alkalmazható azonfelül baromfi, borjúk, juhok, marhák, ökrök és lovaknál. 4 3/4 kiló ára, mely hónapokig elég 5 kor. 80 fillér utánvétellel bérmentve. — Utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett küldi:

Dr. FLESCHE „Korona”-gyógyszertára Győr 99.

Egy 4 szobás**lakás**

kiadó. — Cim
a kiadóhivatalban.

Dr. Walleshausen Gyula
orvos

lakását Czirfusz Ferenc
(Kaszárnya)-utca 32. szám alá
helyezte át.

INGYEN, ráfizetés nélkül becsérél öreg, használt gramofonlemezeket ujakra **WAGNER** „Hangszerkirály” Budapest, József-körút 15. szám.
Árjegyzék ingyen. Cimre ügyeljen.

**Hirdetések
jutányos áron
felvétetnek a****BAJA**

kiadóhivatalában

Kazal József

könyvnyomdájában,
a Központi szállóval szemben.
Telefonszám 45.

OLCSÓ Kobrak-cipők.

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy a LEGJOBBNAK elismert **KOBRAK-cipők** talpában feltüntetett fix árából a mai naptól fogva **tíz százalék engedményt** adok.

Tisztelettel

Lázár Sámuel.

Keveset használt, 180 koronás

kerékpár

eladó. Bővebbet Tóth Kálmán-u. 51.

Minden izlésnek megfelelő
CSINOS DIVATOS

fényképeket

ugyszintén

fényképnagyításokat

KÉSZIT

Nesselroth Bernát fényképész

Baja, Szent István-tér II-ik szám.

(Fischer-ház.)

Papir- és írószer-kereskedés

■ KÖNYVNYOMDA ■

KAZAL JÓZSEF - BAJA

Telefon 45

Vörösmarty Mihály-utca 6

Telefon 45

Könyvnyomdai munkák készítése a legizlésesebb
kivitelben. Ügyvédi és községi nyomtatványraktár

Hazai Általános Biztosító Részvény-Társaság.

A társaság elvállal biztosításokat

tűz- és jégkárok ellen (a villámcsapás által okozott tűzkárokat is
megtéríti). A biztosítás egyéb ágazataiban is a közönség rendelkezésére áll. Díjtételei olcsók és előnyösek, kárait gyorsan és méltányosan rendezi, ügyfeleinek érdekeit minden tekintetben megőrzi.

Kötvénykiállító főügynökség: B A J A.

(Városi bérház.)

Fränkl Ignác

BAJA, Budapesti-ut 15.

Ajánlja dus raktárát elsőrendű

varró-, kötőgép-, kerékpárok- és grammofonokból, valamint mindezek alkatrészeiből.

J a v i t á s o k

szakszerű műhelyemben a legjutányosabban eszközöltetnek.

➡ Kedvező fizetési feltételek! ➡